

DADES CATALOGRÀFIQUES

Autoria	Fàbrica Guillermo Hoppe-Henckels Zwillingwerk
Lloc de Producció	Solingen (Alemanya)
Lloc d'origen	València. Donació particular
Títol/Nom	Navalla d'afaitar i caixa
Data	1950s
Mesures	2,5 cm x 17 cm
Materials/Tècnica	Navalla: acer i plàstic. Caixa: cartó
Número d'inventari	105
Ubicació	Exposició permanent <i>No és fàcil ser valencià/na; "Secà i Muntanya", "El ball dels fadrins"</i>

DESCRIPCIÓ

Navalla d'afaitar d'acer i plàstic, amb la seua corresponent caixa de cartó. Tant en la fulla de la navalla com en la caixa està inscrit: "Guillermo Hoppe / Solingen" i "14 / J.A. / Henckels / Zwillingwerk / Solingen", per la qual cosa es tracta d'una navalla del fabricant alemany de la ciutat de Solingen "Henckels Zwillingwerk", que va absorbir una altra marca de navalles més antiga, "Guillermo Hoppe". Solingen és coneguda per les seues nombroses indústries de fabricació de navalles, tisores i ganivets. De fet, és famosa com "la ciutat dels ganivets i navalles" o "ciutat amb ànima d'acer".

RELECTURA

Tema relacionat	Sistemes de gènere Rols de gènere Divisió sexual del treball Gènere i classe social Gènere i espai Gènere i història
------------------------	---

Gènere i cicle vital: festeig, matrimoni
Estereotips de gènere: públic /domèstic
Estereotips de gènere: raó/sentiments
Estereotips de gènere: natura/cultura
Família i parentiu

Relectura

En una de les sales de l'exposició de l'àmbit "Secà i Muntanya", podem apreciar una fotografia en blanc i negre impresa sobre un panell il·luminat al ritme d'un xotis que sona de fons. En la fotografia, uns homes miren dempeus parelles d'homes i dones que ballen en el que sembla una típica revetla de poble. Eixos homes que miren, passius, les parelles actives, són els fadrins del poble, els que no han sigut casats a temps i esperen, pacientment, que alguna xica els traga a ballar. Són homes d'uns trenta anys, que han sobrepassat l'edat núbil: els "incasables" del poble. Darrere de la fotografia es poden apreciar, quan el panell està il·luminat, alguns objectes que formaven part de l'imaginari d'aqueixa societat, en la qual els fadrins acudien als balls per a no ballar: una navalla, per a acudir ben afaitats i amb la cara llavada, una boina, accessori masculí imprescindible, i una petaca en la butxaca per a consumir cigarrets mentre s'observa a les parelles ballar. La música, la imatge i els objectes són acompanyats, a més, per un fragment del text de Pierre Bourdieu *El ball dels fadrins*, en el qual el sociòleg analitza, dècades abans de l'existència dels estudis de gènere, i partint del celibat dels primogènits, la institució del matrimoni com una qüestió més de les "relacions entre els sexes".

Fins a 1914, el matrimoni va funcionar com a transacció econòmica, com una operació duta a terme per dues famílies, no per dos individus, que negociaven els beneficis de la seua unió. L'home primogènit heretava les propietats i, sobre la resta de fills i filles, es desenvolupaven un altre tipus d'estratègies que, fins al moment, havien funcionat i preservat l'ordre matrimonial tradicional. No obstant això, El creixement de l'èxode rural al llarg del segle XX, ~~no obstant això~~, va anar generant l'enfonsament de la institució del matrimoni als pobles: els fills menors podien partir a ciutats pròximes a buscar treball i allí reiniciar les seues vides allunyats del poble. De la mateixa manera, les filles s'anaven en moltes ocasions a servir a la ciutat o ja no tenien com a objectiu casar-se amb els primogènits (homes de poble que no seguien les noves modes urbanes), perquè els "de segona fila", ara treballadors del sector terciari, els podien oferir millor qualitat de vida. El primogènit, lligat a les seues terres, va deixar de ser cobejat per la societat i, amb això, el gruix d'aqueix grup de "incasables", els fadrins, va passar a estar conformat per primogènits, a diferència del que ocorria en dècades anteriors. Tot això va comportar la ruptura, des de 1914 i, especialment, a partir dels anys cinquanta, d'un model matrimonial que portava segles funcionant en el món occidental.

Amb aquest breu text, no hem fet més que donar cos teòric a una lectura que està ja implícita en l'exposició del museu, en la qual un xicotet espai parla per si sol: un xotis sonant en bucle en una sala fosca; la fotografia que plasma una plaça repleta de parelles ballant i una fila d'homes mirant; objectes indispensables en la posada a punt d'un home per al ball com són la boina, la petaca de tabac o la navalla d'afaitar i un fragment esclaridor del ball dels fadrins:

“Plantats a la vora de la pista, formant una massa fosca, un grup d'homes una mica majors observen en silenci; tots ronden els trenta anys, porten boina i porten vestit fosc, passat de moda. Com impulsats per la temptació de participar en el ball, avancen a vegades i estrenyen l'espai reservat a les parelles que ballen. No ha faltat ni un dels fadrins, tots són allí. Els homes de la seua edat que ja estan casats han deixat d'anar al ball [...] Els fadrins no ballen mai, i aqueix dia no és una excepció [...] En els balls d'aquest tipus [...] els fadrins no tenen res a fer. Són balls 'per als joves', és a dir, per als quals no estan casats; els fadrins ja han superat l'edat núbil, però són, i ho saben, 'incasables'. Són balls als quals es ballarà, però ells no ballaran. [...] Seguiran allí fins mitjanit, quasi sense parlar, enmig del soroll i les llums del ball, contemplant les inaccessibles xiques”.

BIBLIOGRAFIA

Bourdieu, Pierre. *El baile de los solteros*. Barcelona: Anagrama, 2004